

S Z A K M A I B E S Z Á M O L Ó

az Erkel Ferenc Társaság 2021. évi tevékenységéről, programjairól
a Magyar Művészeti Akadémia 0029-MMA-21-OM
azonosítószámú támogatásához

Az Erkel Ferenc Társaság (5700. Gyula Városház utca 13., Adószám: 19061089 - 1 - 04 Bankszámla-szám: MKB Bank Zrt. 10300002-10631288-49020011) 2021-ben saját bevételein (tagdíjak, pénzügyi kamatjövőrés) felül a NEMZETI EGYÜTTMŰKÖDÉSI ALAP, valamint a MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA működési és pályázati céltámogatásaiban részesült a művészeti területen ellátott szakmai munkájának segítése, illetve működési feltételeinek biztosítása céljából. A támogatásokat az Egyesület - a 2020-2021. évi pandémia okozta korlátozások miatt - a benyújtott költségtervekhez képest módosított tartalommal, ám a pályázati célokat szem előtt tartva, azok lehetőség szerinti legjobb megvalósulásának érdekében használta fel.

A 2021-es esztendő elején folytatódott az a fajta tevékenységünk, amelyet a világjárvány kényszerített ki már az előző évben. Sajnálatos módon háttérbe szorultak a koncertlehetőségek, így a közösségi élmények, s ekkor elsősorban az online térben tudunk utat találni. Erre viszont szerencsés módon lehetőséget adtak az egy évvel korábban a Nemzeti Múzeumban rögzített Szózat-, és Hymnus-pályázati felvételek. A **Budapesti Filharmóniai Társasággal** karöltve a Magyar Kultúra Napjára létrehoztuk A **Magyar Himnusz oldalát** (<https://www.magyarhymnusz.hu/>), s ugyanezen a napon mutattuk be "A **Himnusz regényes története**" filmünket is (<https://www.youtube.com/watch?v=1iPMW8Rb9jI>). A honlap összefoglaló tanulmányának megírására felkértem **Dr. Batta András** Erkel- és Széchenyi díjas zenetörténész professzort, aki rendkívül igényes, ugyanakkor mindenki számára olvasmányos formában mutatja be nemzeti fohászuk irodalmi és zenei keletkezéstörténetét. Tanulmánya mellett helyet kapott a korabeli pályázati művek bemutatása, nemzeti fohászaink felvételei eredeti formájukban, a **Kontrapunkt Kiadóval** és **Andorka Péter** zeneszerzővel való együttműködésünk révén mindenki számára szabadon letölthető, autentikus kották, s egy idővonal is. Rövid időn belül a honlapnak és a Himnusz-filmnek több tízezres megtekintője lett, s ez tendencia azóta is folytatódik.

Az Erkel Ferenc Társaság elnöksége a Magyar Kultúra Napja alkalmából egyöntetű döntésével a Társaság Tiszteletbeli Tagjává avatta **Tóth Lászlót**, a Budapesti Filharmóniai Társaság elnökét és **Becze Szilviát** a Bartók Rádió kiemelt műsorvezető - szerkesztőjét, az elmúlt két esztendő számos Erkel-, és Himnusz rendezvényének háziasszonyát, a *Himnusz regényes története* film zenei vonatkozású főszereplőjét. Az átadási ceremóniát virtuálisan, online módon tudtuk megszervezni, a tényleges átadásra csak júniusban kerülhetett sor.

Február végét szomorú események árnyalták: ugyanazon a napon hunyt el **dr. Bencze Izabella** és **Erkel Ferencné Katalin**; mindketten hosszú küzdelem után maradtak alul a betegséggel szemben. Katalin temetésére márciusban Debrecenben került sor, Izabellát pedig később, májusban búcsúztathattuk a Fiumei úti Sírkertben.

Ugyanakkor új tagokkal is bővült Társaságunk: **Dobák Gábor**, Mátraszentimre és környéke településeinek lelki vezetője, a galyatetői Kodály-kápolna "őre", katolikus vendégházak igazgatója személyében, valamint **dr. Windhager Ákos** irodalom-, és

zenetörténezzel, továbbá Erkel Ferencné Katalin leányával, **Erkel Patrícia** családjával együtt.

Március 15-én megannyi más programmal együtt sajnos ismét elmaradt a hagyományos Történelmi Hangversenyünk. Azonban – mintegy „programpótló” gyógyírként – felajánlás érkezett Marosvásárhelyről; Erkel egykori személyes tárgyainak átadása az Erkel család erdélyi ágának részéről. A felajánlott tárgyak: egy művészien faragott elefántcsont karmesteri pálca markolat, egy kapcsos fényképalbum, melyet Erkel operai művésztársai ajándékként kapott a Hunyadi László 200. előadása alkalmából 1874-ben és a pályatárs Liszt Ferenc portréja, melyet Liszt névjegyével együtt adott át neki.

Mintegy két hónappal a Magyar Himnusz honlap indítása után felkérésünkre **Csikota József** fúvószenekari karmester, a Fúvószenekarok és Együttesek Magyarországi és Közép-Kelet-Európai Szövetsége – WASBE-Tagszervezet elnöke elkészítette Erkel autentikus Hymnusának ifjúsági és koncert-fúvószenekari változatát a **Kontrapunkt Kiadó** kiadásában, amely azóta szintén ingyen letölthető mindenki számára.

Április 11-én, a Magyar Költészet Napjára készült el a Budapesti Filharmóniai Társasággal közös újabb filmünk, ezúttal Vörösmarty Mihály és Egressy Béni fohászáról, „**A Szózat regényes története**” (<https://www.youtube.com/watch?v=eXpQa0iye3s>) címmel, **Juhász Anna** irodalmár és **Becze Szilvia** műsorvezető közreműködésével.

A legközelebbi eseményre a Magyar Művészeti Fesztiválok Szövetsége szervezésében megvalósult országos "Grand Opening – Összefogás" hangversenyek keretében Gyulán került sor június 5-én a **Békés Megyei Szimfonikus Zenekar** és az **Erkel Ferenc Vegyeskar** részvételével, **Gál Tamás** Liszt-díjas karmester, **Perlaki Attila** karnagy, valamint e sorok írójának vezényletével. Amikor a közönség és a résztvevők számára egyaránt nagy élményt adó ünnepi hangverseny végén, annak koronájaként belekezdünk a Hymnus éneklésébe, megszólalt a Nádi Boldogasszony templom harangja... Néhány nappal később volt 125 éves évfordulója az 1896-ban felállított gyulai Erkel mellszobor avatási ünnepségének. Ez alkalommal **Béres István** gyulai főépítésszel és ismét a **Gyulai Erkel Ferenc Vegyeskarral** tettük le a tisztelet virágait a város nagy szülőteréről készült műalkotásnál. Röviddel ezután pedig már Budapesten a Várbazár szabadtéri színpadán a **Budapesti Filharmóniai Társaság** hangversenyét hallgathattuk Erkel és nemzeti fohásza kettős évfordulóján.

Június 18-án többszöri halasztást követően végre sor kerülhetett a Gyulai Virtuózok hangversenyére, valamint a márciusban adományozott tárgyak átadási ceremóniájára és új Tiszteletbeli Tagjaink avatási ünnepségére. A 2020-21-es tanév-évad Erkel-ösztöndíjasai: **Rózsa Kitti** énekművész, valamint **Szegedi Réka Panna** blockflötén, és **Pusztaszegi Ákos** trombitán briliáns szabadtéri koncertet adtak az Almási-Kastély parkjában a **Békés Megyei Szimfonikus Zenekar** közreműködésével. Az ünnepséget személyesen tisztelte meg jelenlétével **Szőnyi Martha** és **Szőnyi Zsuzsa**, s adták át ünnepélyes keretek között a Marosvásárhelyen 2019 nyarán elhunyt **Szőnyi Zoltán** zongoraművész-karmester, Erkel ükunokája hagyatékából kiválasztott tárgyakat Gyula Város számára. A koncerten elhangzó darabok között került sor az Erkel Ferenc Társaság Tiszteletbeli Tagja Díszoklevelek átadására. A januári „online-díjazottak” – **Becze Szilvia** szerkesztő-műsorvezető és **Tóth László**, a Filharmóniai Társaság elnöke – személyesen vehették át a Díszoklevelet. Társaságunk elnökségének további döntése

alapján **Dr. Batta András** Széchenyi-, és Erkel-díjas zenetörténész, a Magyar Zene Háza ügyvezetője részesült az elismerésben, melyet egy későbbi időpontban adhattam át számára. **Dr. Bencze Izabella** jogásznő posthumus „Örökös Tiszteletbeli Tag” Oklevelét férje, Dr. Soós Tibor vette át a Mascagni Intermezzo hangjai kíséretében. A leszálló nap fényében kezdődő és a Kastély esti díszkivilágítása mellett végződő összművészeti esemény bensőséges élményt jelentett valamennyi jelenlévő számára. Másnap tartottuk az Erkel Ferenc Társaság Tisztújító Közgyűlését, melyen újabb ötéves ciklusra kapott bizalmat a **Perlaki Attila** karnaggyal kiegészült eddigi elnökség.

A **Gyulai Várszínház** nyári programjainak egyik kiemelkedő eseménye volt **Áchim Erzsébet** zongoraművész elnökségi tagunk és két nagyszerű svájci kamarazenesz partnerének a koncertje, mely a világ bármely pontján megállta volna a helyét, de itteni közönségüket teljesen elvarázsolta, több percen át tartó vastapsra készítette. A hangverseny egyik csúcspontját jelentette, amikor előadásukban felcsendült Erkel Bánk bán operájából a Hazám, hazám.., majd az Ölj meg engemet Bánk.. ária trió átírata, mely először hangzott el ilyen formában, kamarazenei változatban. Az átírat hatalmas sikere – mely két nappal ezután megismétlődött a budapesti **Vakok Intézete Nádor** termében – azonmód inspirálta a két Erkel-részlet kottában való megjelentetésének szándékát, melyben ismét partnerre leptünk **Tóth Péter** zeneszerző, a **Magyar Művészeti Akadémia Zenei Tagozata** és a **Kontrapunkt Kiadó** vezetője személyében. Az új kiadvány ünnepélyes megjelentetésére minden bizonnyal 2022 januárjában, a Magyar Kultúra Napján fog sor kerülni.

Még a nyár folyamán megkeresett **Móczár Gábor**, a **Nemzeti Örökség Intézete** frissen kinevezett főigazgatója Erkel Fiumei úti síremléke felújításának hírével. Lévéen, hogy azt a **Filharmóniai Társaság** állította alapító karnagyuk tiszteletére 1904-ben, – **Kallós Ede** szobrászművészt felkérve annak elkészítésére – javasoltam őket is bevonni az újra avatás előkészületeibe. Így augusztus végefelé már együtt terveztük meg az ünnepség részleteit, melyre szeptember 30-án, a Zene Világnapját megelőző délutánon került sor. Az avatás szónokául **Rónaszékiné Keresztes Monikát**, magyar zenei nevelésért felelős miniszteri biztost és a szülőváros képviselőjében **Zámori Idát**, a Gyulai Erkel Ferenc Gimnázium és Kollégium igazgatóját kértem fel, a **NÖRI** részéről pedig **Móczár Gábor** főigazgató úr mondott beszédet. Közreműködött a **Budapesti Filharmóniai Társaság**, az **István Király Operakórus** és a **Gyulai Erkel Ferenc Vegyeskar Dénes István** Liszt-díjas karmester és **Somogyváry Ákos** karnagy vezetésével.

November 7-én ismét sor került Gyulán a hagyományos **Erkel ösztöndíj**-kiosztó és kamarazenei hangversenyre, mely alkalommal **Rózsa Kitti** énekművész harmadjára is elnyerte a város támogatását. Ezért közreműködőként őt is meghívtuk **Áchim Erzsébet** (zongora) és **Beke Ágnes** (hegedű) nagyrészt magyar szerzők műveiből összeállított élvezetes változatos, nagyszerű koncertjére. Az évfordulós hangverseny házigazdájaként lehetőségem nyílt a hallgatóság, Gyula Város érdeklődő, a kultúrára fogékony polgárainak beszámolni az Erkel Ferenc Társaság tevékenységének megelőző félévi számos történéséről. Többek között ekkor mutathattam be először a Bánk bán kotta készülő trió átíratának címlapját is.

Másnap, november 8-án már **Budakeszin** tisztelegtünk Erkel életműve előtt a születésnap alkalmából, s ünnepeltük az **Erkel Ferenc Művelődési Központ** 40 éves

jubileumát. A **Budapesti Filharmóniai Társaság** zenekari művészei briliáns Erkel-Moór Emánuel hangversennyel működtek közre a kettős évfordulón, ahol megjelent a Budakeszi és környéke kulturális életét képviselők színe-java. Itt ismét meg kell említem **dr. Windhager Ákos** irodalom-, és zenetörténészt, aki nagyszerű adalékokkal szolgált számomra Moór Emánuelről a műsorvezetéshez. Újabb két nap elteltével a Művészetek Palotájában rendezték meg a **Filharmóniai Társaság Zenekarának** hagyományos, Erkel születési évfordulójáról megemlékező, s egyúttal alapításuk és fennállásuk **168. évadához** kapcsolódó díszhangversenyét korábbi elnöknagyuk, **Rico Saccani** karmester közreműködésével. A műsor első száma ősbemutató volt, melyre **Kovács Zoltán** zeneszerző, az együttes fagottművésze komponált darabot. Betegsége miatt azonban **Dénes István** Liszt-díjas karmester az utolsó pillanatban bravúros beugrással helyettesítette a pulpituson a szerzőt, s mentette meg a MŰ bemutató előadását. A műsor további részében Maestro Saccani a tőle megszokott tőzzel varázsolta el egész estére a MŰPA hallgatóságát.

Ugyancsak november elején az **Újpesti Erkel Gyula Zeneiskolában** került sor az Erkel Gyula korabeli fényképéről készült portré bemutatására **Somos Zsuzsa** művésznő adományaképpen. Ez alkalommal szóba került az újpesti Erkel sírok védetté nyilvánításának előrelépési esélye is.

Az őszi folyamán igen előrehaladott állapotba került, megnyitásához közeledik a **Magyar Zene Háza**, melyben a XXI. századi, többségében interaktív környezetben önálló egységként, a hagyománytisztelet jegyében Erkel-sarok is kialakításra kerül. Ehhez kiállítási anyag rövidesen Gyuláról érkezik: a Bánk bán partitúra részlete, a gyulai árvízkarosultak javára kezdeményezett jótékonysági hangversenyéről szóló levél Erkel sajátkezű aláírásával, valamint az Országos Magyar Dalár Egyesület serlege Debrecenből 1860-ból, amikor a zeneszerzőt országos főkarnaggyá választották. A kiállítási sarkot további személyes adománytárgyak egészítik majd ki.

2020-2021-es tervezett programjaink minden nehézség ellenére való megvalósulásáért ezúton is kifejezem köszönetemet a **Nemzeti Együttműködési Alapnak** és a **Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt-nek**, a **Magyar Művészeti Akadémiának**, **Gyula** és **Budakeszi Város Önkormányzatainak**, **Rónaszékiné Keresztes Monikának**, magyar zenei nevelésért felelős miniszteri biztosnak, **Tóth László elnök úrnak** és a **Budapesti Filharmóniai Társaság** vezetőségének-tagságának, **Becze Szilvia** szerkesztő-műsorvezető asszonynak, **Tóth Péternek**, a KontraPunkt Kiadó és az MMA Zenei Tagozata vezetőjének, **Móczár Gábornak** a Nemzeti Örökség Intézete főigazgatójának, **Áchim Erzsébet** zongoraművész és dr. **Windhager Ákos** irodalmár-zenetörténész társasági tagjainknak, **Mocsár-Pörjés József** főszerkesztőnek és közvetlen munkatársaimnak: **Dézi János** alelnökünknek és **Sós Judit** titkárunknak, **Perlaki Attila** karnagy úrnak, továbbá gyulai és budakeszi partnereinknek, Kollégáimnak a Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetségében, valamint a hangversenyjeinken közreműködő énekes és zenekari Művész Barátainknak.

Gyula-Budapest, 2021. december 31-én